

GPP4Growth

- Politikas kopsavilkums

A4.1 -

Kas ir ZPI ?

Zaļais publiskais iepirkums (ZPI) ir process, kura ietvaros valsts iestādes cenšas iepirkt preces, pakalpojumus un būvdarbus ar iespējami mazāku ietekmi uz vidi visā to dzīves ciklā, salīdzinot ar citā veidā iegūtām precēm, pakalpojumiem un darbiem ar tādu pašu primāro funkciju.

Kas ir GPP4Growth?

GPP4Growth apvieno deviņu valsts iestāžu pieredzi un praksi no visas ES, lai uzlabotu šo valsts iestāžu spēju īstenot politiku, kas veicina ekoloģiskus jauninājumus un videi draudzīgu izaugsmi ar "zaļo publisko iepirkumu" (ZPI). 14% no ES kopējā IKP patērē Eiropas valsts iestādes. Šo publisko izdevumu precēm, pakalpojumiem un darbiem kopējā paredzamā vērtība ir EUR 1,8 triljoni gadā. Šo būtisko valsts varas "pirkspēju" var izmantot, lai veicinātu eko inovācijas, resursu efektivitāti un videi draudzīgu izaugsmi, veicinot videi draudzīgas un ar resursu efektivitāti saistītas preces un pakalpojumus.

Dzīves cikla izmaksu (LCC) metodika un resursi

Kopsavilkums

Šī dokumenta pamatā ir rokasgrāmata, ko sagatavojuši Patras universitāte Grieķijā, GPP4Growth partneris. Šī rokasgrāmata tika izveidota kā rīks GPP4Growth partneriem un citām Eiropas publiskajām struktūrām, lai palīdzētu viņiem ieviest dzīves cikla izmaksu (LCC) metodes savās zaļā publiskā iepirkuma (GPP) procedūrās. Šis īsais īss lasītājiem vispirms izskaidro, kas ir LCC. Pēc tam tas virza lasītājus uz dažādiem rīkiem, kurus var izmantot, lai ieviestu LCC, iegādājoties noteiktas produktu kategorijas, kas ir kopīgas daudzu valsts iestāžu vajadzībām pēc pirkumiem.

'LCC metodika un resursi' (pilns ceļvedis)

Pilns ceļvedis, uz kuru balstās šis kopsavilkums, saucas "LCC metodoloģija un resursi: rokasgrāmata dzīves cikla izmaksu izmantošanai zaļajā publiskajā iepirkumā", un tajā ir sīki izstrādāti norādījumi par turpmāk minēto LCC rīku izmantošanu. Pilns rokasgrāmatas dokuments ir pieejams tiešsaistē GPP4Growth vietnē, un tas ir fantastisks sākumpunkts ikvienam publiskā iepirkuma personālam, kurš vēlas ieviest LCC savās zaļā iepirkuma procedūrās.

Ievads

Publiskais iepirkums ir lielisks LCC piemērošanas lauks, jo valsts iestāžu iepirkuma vajadzības raksturo to regularitāte, kopīgums un lielais daudzums. Šie publiskā iepirkuma aspekti padara valsts iestāžu ieguldījumus LCC rīku attīstībā un iepirkumu personāla apmācībā to izmantošanā.

Zaļais publiskais iepirkums (ZPI) var palīdzēt stimulēt kritisko masu pieprasījuma pēc ilgtspējīgākām precēm un pakalpojumiem tirgū. Tāpat ZPI, kas izmanto LCC, var mudināt piegādātājus iesaistīties LCC un piedāvāt caurspīdīgus risinājumus, kuru izmaksas var vispusīgi novērtēt, izmantojot LCC.

Pirmais šī dokumenta mērķis ir iepazīstināt lasītāju ar LCC jēdzienu. Skaidro LCC un tiek atzīmēti daži pieejas ieguvumi un izaicinājumi tās īstenošanā. Ir arī ieskicēts, kā LCC attiecas uz ekonomiski visizdevīgākā piedāvājuma kritēriju, kas ir kopīgs visiem ES publiskajiem iepirkumiem.

Otrais šīs instrukcijas mērķis ir virzīt lasītāju uz vairākiem LCC rīkiem, kas ir izstrādāti, lai palīdzētu iepirkumu personālam automatizēt dzīves cikla izmaksu aprēķināšanu virknei produktu, kurus parasti iegādājas valsts iestādes.

Kas ir dzīves cikla izmaksas (LCC)?

Direktīvas 2014/24 / ES 68. pantā LCC ir definēts šādi:

Aprite cikla izmaksām, ciktāl tas attiecas uz ražojumu, pakalpojumu vai darbu aprites ciklu, ir jāsedz daļas vai visas šīs izmaksas:

a) izmaksas, kuras sedz līgumslēdzēja iestāde vai citi lietotāji, piemēram:

- i) ar iegādi saistītās izmaksas,
- ii) lietošanas izmaksas, piemēram, enerģijas un citu resursu patēriņš,
- iii) uzturēšanas izmaksas,
- iv) nolietotās izmaksas, piemēram, savākšanas un pārstrādes izmaksas.

b) izmaksas, kas izriet no vides ārējās ietekmes, kas saistīta ar produktu, pakalpojumu vai darbiem tā dzīves cikla laikā, ar nosacījumu, ka to naudas vērtību var noteikt un pārbaudīt; šādas izmaksas var ietvert siltumnīcefekta gāzu emisiju un citu piesārņotāju emisiju izmaksas un citas klimata pārmaiņu mazināšanas izmaksas.

LCC mērķis ir iekļaut visas izmaksas, kas saistītas ar produkta vai pakalpojuma izmantošanu visā tā dzīves laikā vai "dzīves ciklā". Līdztekus iegādes, uzturēšanas un lietošanas izmaksām, kā arī nolietojuma izmaksām LCC ņem vērā arī izmaksas, kas saistītas ar sociālo vai vides "ārējo faktoru" (minēts iepriekš b) apakšpunktā), kas saistītas ar produktu vai pakalpojumu, piem. tā ietekme uz vidi.

Ir svarīgi atkārtot, ka šie ārējie faktori jāizsaka naudas izteiksmē, lai tie būtu daļa no LCC novērtējuma. Šo nosacījumu bieži var būt grūti izpildīt:

- LCC pieņemšanas līmenis var būt daļējs, kas nozīmē, ka iepirkuma procesā var izvēlēties ņemt vērā tikai attiecīgo izmaksu apakškopu;
- vairākos no turpmāk minētajiem instrumentiem ir iekļauta metode, kā monetāri izteikt noteiktu produktu noteiktu ietekmi uz vidi;
- pieaugot LCC izmantošanai, tiks izstrādātas jaunas metodes ietekmes uz vidi izteikšanai naudas izteiksmē, kas savukārt atvieglos LCC ieviešanu iepirkuma personālam.

Līdz 2016. gadam katrai ES valstij bija jāiekļauj savos tiesību aktos ES direktīvas 2014/24 / ES un 2014/25 / ES. Šīs direktīvas, kas attiecas uz iepirkumu, ļauj un veicina LCC pieeju visos publiskajos iepirkumos.

LCC pret TCO

Tāpat kā LCC, arī produkta vai pakalpojuma kopējās īpašumtiesību izmaksās (TCO) ietilpst iegādes izmaksas, uzturēšana, lietošana un nolietojuma izmaksas (piemēram, iznīcināšanas izmaksas utt.).

Tomēr TCO neietver naudas izmaksas, kas tiek attiecinātas uz

LCC priekšrocības

Izmaksu samazināšana, izvēloties visvairāk rentabls risinājums ilgtermiņā.

Nākotnes darbības izmaksu pārredzamība.

Virza dizaina lēmumus attiecībā uz dzīves cikla kopējo izmaksu samazināšana.

Izaicinājumi, ar kuriem saskaras LCC

Nepieciešamība pēc ticamiem datiem par pareizi aprēķini, kas jāveic.

Vides jautājumu sarežģītība padarot viņu novērtējumu neskaidru un grūtu.

Iepirkumu departamentu zināšanu trūkums

Neskatoties uz iepriekš minētajiem LCC izaicinājumiem, kas tika uzsvērti Ilgtspējīga publiskā iepirkuma reģionu projektu konsorcijs ziņojumā par LCC (2017. gada marts), pastāv spēcīga motivācija nodrošināt, lai LCC tiktu pilnībā izmantots valsts iestādēs.

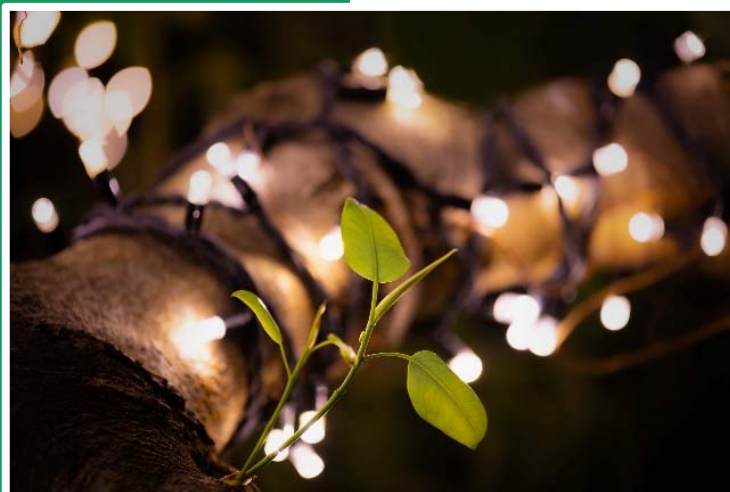
Metodikā, kas aprakstīta pilnā rokasgrāmatā, kas saistīta ar šo īso, finansiāli izmērāmās izmaksas ir iekļautas LCC aprēķinos, un attiecīgā ietekme un izmaksas, kuras (vēl) nevar uzrādīt naudas formā, tiek risinātas, atzīmējot attiecīgos GPP kritērijus, kas var attiekties uz šo ietekmi uz vidi un izmaksas. Šis svarīgais aspekts ir parādīts zemāk redzamajā "iekštelpu un āra apgaismojuma" piemērā.

LCC un ekonomiski visizdevīgākais piedāvājums (EVP)

Novērtējot piedāvājumus un piešķirot līgumus par darbu, precēm vai pakalpojumiem, publiskajā iepirkumā visā ES tagad tiek izmantots EVP, nevis zemākās cenas kritērijs. EVP pieejas mērķis ir nodrošināt, ka tiek panākta vislabākā cenas un vērtības attiecība, nevis tikai zemākā pirkuma cena. Šī "naudas vērtība" tiek ņemta vērā visā attiecīgā produkta vai pakalpojuma kalpošanas laikā. Tāpēc LCC visaptverošā pieeja patiesajai izmaksu izskatīšanai ilgtermiņā padara to par ideālu instrumentu, lai palīdzētu noteikt ekonomiski visizdevīgāko piedāvājumu un attiecīgi piešķirt līgumus.

Dzīves cikla izmaksu aprēķināšanas

Tālāk norādītie LCC rīki ir iedalīti produktu kategorijās, kurām tie ir piemērojami. Šīs produktu kategorijas tika izvēlētas, jo tās atspoguļo dažas kopīgas valsts iestāžu vajadzības iepirkumu jomā. Minētajiem izstrādājumiem ir raksturīgs arī liels enerģijas patēriņš, un tas dod ievērojamākus ieguvumus, novērtējot produktus, izmantojot LCC. Sīkāka informācija par zemāk minētajiem rīkiem un saites uz tiem atrodami pilnā "LCC metodoloģijas un resursu" rokasgrāmatā.

Iekštelpu un āra apgaismojums

Faktori, kas jāņem vērā, novērtējot apgaismojuma risinājumus, var ietvert dotā risinājuma energoefektivitāti, tā kalpošanas laiku, blāvās spējas un vides ārējos faktorus, piemēram, gāzu emisijas, resursu efektivitāti un gaismas piesārņojumu.

Šīs pēdējās trīs vides ārējās ietekmes nevar iekļaut LCC, jo tās šobrīd nav finansiāli izmērāmas. Tāpēc šie ārējie faktori konkursā ir jārisina, izmantojot ZPI kritērijus. Piemēram, gaismas piesārņojuma gadījumā ES augšējās gaismas izlaides koeficienta (AGIK) kritēriji ir 0%, un tie ir jāievēro konkursos par apgaismojuma sistēmām. AGIK ir gaismas daudzums

tas tiek izstarots virs elektriskā gaismas bloka horizontālās plaknes, tāpēc turot to 0%, tiek samazināts gaismas piesārņojums, t.i., samazināts jebkāds liekās gaismas spīdums tur, kur tas nav vajadzīgs.

LCC rīki, kas attiecas uz iekštelpu un āra apgaismojumu:

1. Eiropas Komisijas ģenerētais gaismeklis (āra un iekštelpu)
2. Apgaismošanas sistēma, ko izstrādājusi Valsts aģentūra (iekštelpās)
3. Apgaismošanas sistēma, ko izstrādājusi Valsts aģentūra (āra)
4. Tīri efektīva aprīkojuma un ierīces izvietošana (Enerģētikas ministrija (āra))

Transportlīdzekļi

Daži faktori, kas jāņem vērā, novērtējot transportlīdzekļu dzīves cikla izmaksas, ietver transportlīdzekļu enerģijas patēriņu un vides ārējos faktorus, piemēram, CO2 un citu piesārņotāju izmešus. Tālāk esošajam rīkam ir arī spēja ņemt vērā nodokļu izmaksas par transportlīdzekli, apdrošināšanu, jebkuras nepieciešamās papildu infrastruktūras izmaksas, piemēram, maksas punktus elektriskajiem transportlīdzekļiem, stāvvietu izmaksas noteikta veida transportlīdzekļiem utt. (Papildinformāciju par tīru un energoefektīvu autotransporta līdzekļu izmantošanu skat. Direktīvā 2009/33 / EK un tās grozījumos, Direktīvā 2019/1161.)

LCC instrumenti, kas attiecas uz transportlīdzekļiem:

1. EK ģenerētās tīrās flotes

LCC pret LCA

Dzīves cikla novērtējums (LCA) ir paņēmiens, ko izmanto, lai analizētu produktu un pakalpojumu ietekmi uz vidi visā to dzīves cikla laikā.

LCC koncentrējas uz produkta vai pakalpojuma monetāro izmaksu aprēķināšanu, kas radušās to dzīves cikla laikā.

Lai arī LCA un LCC

Biroja IT aprīkojums

Faktori, kas jāņem vērā, novērtējot IT aprīkojuma ilgtermiņa izmaksas, ietver, bet ne tikai, attiecīgo IT iekārtu enerģijas patēriņu un to kalpošanas laika pagarināšanu. Pagarinātu standarta garantiju sniegšana norāda ražotāja uzticību sava produkta paredzamajam kalpošanas laikam. Jāņem vērā arī rezerves daļu pieejamība tirgū. Potenciālie piegādātāji tiek mudināti izvirzīt rezerves daļu cenas un indikatīvās saistītās darbaspēka izmaksas remontam un nomaiņai. Tam vajadzētu mudināt konkurējošos ražotājus samazināt remonta un jaunināšanas izmaksas.

Pie vides ārējiem faktoriem, kas jāņem vērā, ietilpst bīstamu materiālu izmantošana IT aprīkojuma ražošanā un ar dzīves ciklu saistīta ietekme, piemēram, IT iekārtās esošo bīstamo materiālu ieguves procesu ietekme uz vidi. Pašlaik nevienai no šīm ārējām parādībām nav monetizācijas metožu (par kurām rokasgrāmatas autori zina), un tāpēc tās vēl neietilpst LCC darbības jomā vai zemāk minēto instrumentu darbības jomā. Atkal, ja šādus ārējos faktorus ir grūti kvantitatīvi izteikt un izteikt naudas izteiksmē, tos var izslēgt no LCC, bet noteikumus par to iekļaušanu potenciālā risinājumā var izmantot kā tehniskas specifikācijas, piešķiršanas kritērijus vai līguma klauzulu.

LCC rīki, kas attiecas uz biroja IT aprīkojumu:

1. LCC rīks datoriem un monitoriem no Eiropas Komisijas
2. LCC rīks Office IT no Eiropas Komisijas

Tirdzniecības automāti

Vides faktori, kas jāņem vērā, izmantojot LCC saistībā ar tirdzniecības automātiem, var ietvert automātu enerģijas patēriņu un ar tiem saistītās CO2 emisijas. Šīs mašīnas bieži darbojas 24 stundas diennaktī, 7 dienas nedēļā, tāpēc efektīvu apgaismes sistēmu izmantošana tajās var ievērojami samazināt enerģijas patēriņu. Mašīnu dzīves cikla beigās ir jāņem vērā arī to plastmasas vai metāla sastāvdaļu iznīcināšanas un apstrādes izmaksas.

LCC rīki, kas attiecas uz tirdzniecības automātiem:

1. LCC rīks, ko izstrādājusi Nacionālā publiskā iepirkuma aģentūra
2. LCC rīks, ko izstrādājusi Eiropas Komisija

Vairāk LCC resursu

Pilnajā LCC metodoloģijas un resursu rokasgrāmatā ir 26 resursu apraksts un saites uz tiem, kas palīdzēs publiskajiem iepirkumu veicējiem, izmantojot LCC savos iepirkumu procesos. Resursos ietilpst attiecīgas ES direktīvas, praktiski LCC rīki un dažādas rokasgrāmatas un ziņojumi, kas var informēt par LCC izpratni un izmantošanu, pārņemot dažus no visbiežāk piedāvātajiem produktiem un pakalpojumiem, kas nepieciešami valsts iestādēm.

Vairāk informācijas

Šo politikas pārskatu sniedz Īrijas Republikas Komunikāciju, klimata politikas un vides departaments / Roinn Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, un tas ir balstīts uz Antverpenes provinces (GPP4Growth partneris) sagatavoto ziņojumu. Pilns ziņojuma nosaukums ir "Esošie pieredzes apmeklējumi GPP procesā un rezultāti: ziņojums par esošās pieredzes vizīti Antverpenes provincē 2019. gada 27. un 28. martā", un tas ir pieejams pēc pieprasījuma. Apmeklējiet vietni www.interregeurope.eu/gpp4growth, lai uzzinātu vairāk par GPP4Growth.

JAUTĀJUMI

Kontaktpersona:

Komunikācijas, klimata pārmaiņu un vides departaments

Adrese:

Newtown Road,
Wexford, Īrija

Tālrunis: 01 6782570

E-pasts:

gpp@dcca.gov.ie